

[Christophersen]

at få det sidste på plads, eller også er der tale om en stramning af det oprindelige forslag.

Hvad konstruktionen angår, er det stadig etableringen af en central fond. Dengang hed den lønmodtagernes investerings- og udbyttefond, det hedder den ikke nu, nu hedder den en investerings- og beskæftigelsesfond.

Så er der indbetalingerne. Denne gang tænker man sig 10 pct. af nettooverskuddet, men man gør udtrykkeligt i bemærkningerne opmærksom på, at når man er nået fem år frem efter et lovforslags vedtagelse, skal det revideres, og så er det meget tænkeligt, at det skal suppleres med et lønsumsbidrag.

Det er også sådan, at fællesfondens midler ejes af samtlige lønmodtagere, altså både af privat og offentligt ansatte; der er ikke nogen individuel ejendomsret.

Så er der en ny konstruktion, og det er etablering af såkaldte virksomhedsfonde, men det er bare en lidt anden måde at gøre det på, som man også foreslog i 1972, nemlig at hvis der kunne blive enighed om det, eller rettere sagt hvis en virksomhed ønskede det, kunne den indbetale sit lønsumsbidrag til den centrale fond i form af ansvarlig kapital, og så ville fællesfonden delegere den bestemmelsesret, som den ansvarlige kapital gav adgang til, til de folk, der var ansat på den pågældende virksomhed. Her laver man formelt set en lidt anden konstruktion, men realiteten er fuldkommen den samme. Nu er det en virksomhedsfond, som med det samme får en del af overskuddet, men virksomhedsfonden er jo en del af fællesfonden, og derfor er det bare formelle ændringer. Der er overhovedet ingen realitetsændringer.

Så er der ledelsen af den fælles fond eller ØD-fonden. Den har fået et måske mere lokalt præg – hvad ved jeg – der er ikke givet nogen nærmere oplysninger om, hvad man forstår ved, at repræsentantskabet for en væsentlig dels vedkommende skal vælges lokalt, eller hvordan man overhovedet vil bære sig ad med det. Hvor mange lokale medlemmer kan der i øvrigt blive tale om? Er det sådan, at landets 2 mill. lønmodtagere skal vælge 5 eller 10 eller 15? Det ved vi ikke meget om, men jeg betvivler, at der overhovedet bliver tale om noget lokalt tilhørsforhold.

Endelig er der det perspektiv, som rejses i bemærkningerne, at når der er gået fem år, strammer man forslaget yderligere op.

Jeg har også med interesse iagttaget, at man i modsætning til 1972-forslaget nu slet ikke forestiller sig, at der på noget tidspunkt skal finde udbetalinger sted. Dengang arbejdede man med, at man efter syv års forløb kunne begynde at udbetale til lønmodtagerne, kunne indløse deres certifikater, men det har man helt opgivet. Nu klarer man det meget mere elegant og let: nu skal midlerne til evig tid blive liggende i fællesfonden og i virksomhedsfonden. Den eneste måde, hvorpå den enkelte lønmodtager kan få et udbytte af det, er ved kollektive goder, man kan måske trække lod om at få lov til at benytte et ekstra sommerhus, eller hvad ved jeg, men der er ikke tale om, at den enkelte lønmodtager nogen sinde ser nogen som helst andel af et overskud eller nogen som helst form for afkast af et sådant overskud.

Det er et andet eksempel på det, jeg har tilladt mig at kalde fondssocialisme, og det er klart, at virkningerne i dag vil være akkurat de samme, som hvis man havde gennemført forslaget i 1972: man vil systematisk overtage det private erhvervsliv, man vil ødelægge mulighederne for privat initiativ – om det tager 30, 40 eller 50 år er i og for sig underordnet, men det er den klare tendens – og så vil man få en anden konsekvens, og den er mindst lige så sørgelig: hvis fonden bliver etableret, vil den være præget af dyb konservatisme. Den vil være præget af organisationsafhængighed, og den vil formentlig forville sig ud i alle mulige former for subsidiering og skrøbelige arrangementer. Den vil ikke rigtig turde gå på tværs af hævdvundne forestillinger om, hvordan arbejdet skal organiseres, og hvilken teknik der mest fornuftigt kan anvendes. Den vil i øvrigt skabe et monopol på arbejdsmarkedet. I sin yderste konsekvens indebærer det naturligvis, at de, som forhandler lønoverenskomster på hver sin side af bordet, er fuldkommen identiske personer, og det betyder også, at en væsentlig del af al økonomisk politik i Danmark føres over i denne fond.

Den medfører på den anden side ikke de fordele, der kunne være ved en fornuftig udbyttedelingsordning, som bygger på, at det er den enkelte lønmodtager, der får en andel af udbyttet. Den skaber ikke nogen særlig ansvarlighed hos den enkelte lønmodtager i en virksomhed. Hvordan i alverden skulle ordningen dog gøre det? Det er jo fuldkommen